

Protokoll fra rovviltnemdsmøte i region 8 den 2.juni 2016

Sted: Scandic hotell Vadsø

Tid: 8.00–13.30 (6 timer møtetid og 2 timer forberedelse)

Til stede:

Rovviltnemnda	Andre
John Karlsen, leder	Øystein Ballari, FMTR
Margit Mathisen, nestleder	Aase Berg, FMTR
Per Mathis Oskal	Heidi-Marie Gabler, FMTR
Jo Inge Hesjevik, vara for Trine Noodt	Berit Gjerstad, Mattilsynet
	Anne Guttormsen, FMFI
Frafall:	Jørgen remmen, FMFI
Ulf Ballo	Christer Michaelsen, FMFI
Sigrund Hestdal	Saga Svavarsdottir, Næring og Rovvilt
	Magne Asheim, SNO
	Bjørn Tore Søfting, Finnmark bondelag
	Øystein Kristiansen, Klubvik beitelag

Sakliste

	side
16/16 0800–0815 Godkjenning av innkalling og sakliste	1
17/16 0815–0930 Orienteringssaker	1
18/16 0930–0945 Referatsaker	1
0945–1000 Pause	
19/16 1000–1030 Beitesesongen 2016 – utfordringer og bekymringer v/Øystein Kristiansen, Klubvik beitelag	
20/16 1030–1130 1330 Kvote for lisensfelling av jerv i 2016/2017	2
1130–1215 Lunsj	
21/16 1215–1300 Scandlynx-prosjektet i Troms og Finnmark v/Jenny Mattisson, NINA	
22/16 1300–1330 anbefaling lisensfellingsskvote bjørn 2016	12

16/16 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak:

Innstilling til vedtak enstemmig vedtatt.

Innstilling til vedtak:

Rovviltnemnda for region 8 godkjenner innkalling og sakliste til møte den 2.6.2016

17/16 Orienteringssaker

- Nemnda orienterer om aktiviteter siden forrige møte
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Finnmark
- Kort orientering fra Fylkesmannen i Troms
- Kort orientering fra andre instanser/interessenter som deltar på møtet

18/16 Referatsaker

Innhold	Dato
Betingede skadefellingstillatelser på ulv 2016	3.5.2016
Droner i utmarksbaserte næringer – Sluttrapport fra forprosjekt for Fylkesmannen i Troms	2016
Ekstraordinære uttak av jerv i deler av region 8 – Troms	22.4.2016
Ekstraordinært uttak av jerv i region 8 – Tana kommune	3.5.2016
Ekstraordinært uttak av jerv i region 8 – Lebesby kommune	3.5.2016
Ekstraordinært uttak av jerv i deler av region 8 – Finnmark – ny virketid	4.4.2016
Ekstraordinært uttak av jerv i deler av region 8 – ny virketid og utvidelse av fellingsområde	22.4.2016
Ekstraordinært uttak av jerv i deler av region 8 – Troms – ny virketid	2.5.2016
Fullmakt til å fastsette skuddpremie	11.4.2016
Kunnskapsstatus og kunnskapsbehov for forvaltning av rovvilt i Norge, NINA rapport 1195	sept. 2015
Norsk bonde- og småbrukarlag krever bedre rutiner ved kadaverdokumentasjon	4.5.2016
Tillatelse til uttak av jerv i øvre Anarjohka nasjonalpark	25.2.2016

19/16 Beitesesongen 2016 – utfordringer og bekymringer v/Øystein Kristiansen, Klubvik beitelag

Øystein Kristiansen orienterte nemnda om utfordringer og bekymringer i Klubvik beitelag spesielt med fokus på tap til bjørn sist sommer.

20/16 Kvote for lisensfelling av jerv i 2016/2017

Vedtak: Enstemmig vedtatt som innstilt

Innstilling til vedtak:

Lisensfellingskvote for jerv i Finnmark, Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes til 42 jerver, derav inntil 24 tisper. Av kvoten kan inntil 16 felles i A-områdene, derav inntil syv tisper.

Kvote for Finnmark settes til 30 jerver, derav inntil 16 tisper. Av kvoten kan inntil åtte felles i A-området, derav inntil to tisper.

Kvote for Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes til 12 jerver, derav inntil åtte tisper. Av kvoten kan inntil ni felles i A-området, derav inntil fem tisper.

For at Fylkesmannen i samråd med rovviltnemnda skal kunne målstyre forvaltningen underveis i lisensfellingsperioden settes en utjevningkvote på seks dyr, tre som kan trekkes fra kvoten og tre som kan legges til kvoten. Disse kan være hanner eller tisper og kan trekkes fra eller legges til der Fylkesmannen i samråd med rovviltnemnda finner dette formålstjenlig etter en fortløpende vurdering av bestandssituasjonen for jerv og av skadesituasjonen som jerv volder på beitedyr.

Som A-området i samarbeidsområdet regnes området øst for E6 som ikke er prioritert beiteområde for sau- eller prioritert kalvingsland for rein, i følge forvaltningsplan for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt mars 2011.

Politiske føringer og lovverk som ligger til grunn for sekretariatets saksfremlegg

- St. meld. nr. 15 (2003–2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003–2004)
- Lov om viltet (viltloven) av 29.5.1981
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.6.2009
- Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) av 18.3.2005
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013
- Forvaltningsplan for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt mars 2011.

Saksfremstilling

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på jerv gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge, er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i stortingsmelding nr. 15 (2003–2004), *Rovvilt i norsk natur*, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1 (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1 (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene, herunder jerven, og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at jerven forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. naturmangfoldloven § 14 (vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser). En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Beitebruk i utmark gjennom tamreindrift og husdyrbeite representerer viktige økonomiske og kulturelle samfunnsinteresser. Samtidig opprettholder beitebruk et landskapsmessig mangfold av økosystemer med høy biodiversitet. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og 12 er omtalt i det videre. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Kunnskap om rovviltartene, både jerv, gaupe, bjørn og ulv er noe av det beste vi har på artsnivå både når det gjelder bestandssituasjon og økologi. Rovviltforvaltningen har hatt høy prioritet de siste år, og vi har etter hvert også en god forvaltningskunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning. Gjennom blant annet omfattende innsats fra Statens naturoppsyn ved å registrere hvor mange valpekull som blir født hvert år, og ved å kontrollere disse dataene opp mot analyser av DNA fra jerv, har Rovdata sammenstilt mye kunnskap om jerv, blant annet i NINA Rapport 1196 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2015*, i NINA rapport 1232 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2015*, i *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2015*, og i NINA Rapport 732 *Järv i Skandinavien – status och utbredning 1996–2010*. Videre har NINA rapport 1200, *Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014* bidratt med kunnskap om jervens habitatbruk, overlevelse og reproduksjon, og jervens predasjon på rein og sau.

Regional forvaltning

Rovviltregion 8 består av Finnmark og Troms. Rovviltnemnda i region 8 har inngått en samarbeidsavtale med rovviltnemnda i region 7, Nordland. I følge samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8 skal nordlige områder av Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms. Samarbeidsavtalen er som følger:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:
  - kvote for jakt på gaupe,
  - kvote for lisensfelling av jerv,
  - kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.
3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:
  - bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
  - fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
  - føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
  - tapssituasjonen for sau og rein i området
4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.

5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Denne avtalen gjelder for perioden 6.9.2012–1.6.2015. Ved avtalens utløp skal det vurderes evt. videreføring av tilsvarende samarbeid. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

På møte for rovviltnemnda i region 8 den 21.1.2015, sak 4/15 om samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8 ble følgende vedtak fattet:

Rovviltnemnda i region 8 viderefører avtalen inntil en av partene sier opp avtalen.

Utdypende om samarbeidsavtale mellom region 7 og region 8

Rovviltnemnda ønsker å oppklare at samarbeidsavtalen med region 7 ikke rører ved bestandsmålene for de ulike regionene, den rører heller ikke ved regiongrensen når en beregner hvor mange ynglinger en har i de ulike regionene. Samarbeidsavtalen gir rovviltnemnda i region 8 myndighet til å fatte vedtak om kvote for et område nord i Nordland, når rovviltnemnda gjør dette ser den til bestandssituasjonen for jerv i området, fastsatt bestandsmål for jerv i Nordland, føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland og til tapssituasjonen for sau og rein i området. Jerveynglinger som registreres i samarbeidsområdet regnes ikke inn i antall ynglinger i region 8, de telles fortsatt inn i antall ynglinger i region 7. Det nye er at kvoten administreres fra region 8, skutte jerver belastes kvoten for region 8. En viktig årsak til denne ordningen er at det i dette området, i stor grad er de samme jervene som bruker begge regionene, Rombaken–svenskegrensa er en mer naturlig forvaltningsgrense.

Bestandsmål

Jervebestanden i Norge blir overvåket ved å registrere hvor mange valpekull som blir født hvert år, og ved å analysere DNA fra jerv. Statens naturoppsyn kontrollerer fra mars og utover våren og sommeren hiplasser hvor det tidligere er registrert at jerv har født valper. Det blir også lagt ned en betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder. Tips som fører til funn av yngling på lokalitet som tidligere ikke er kjent av forvaltningen utløser en dusør på 15 000 kroner (skattepliktig). Dette forutsetter at lokaliteten blir kontrollert og yngling blir dokumentert av Statens naturoppsyn. DNA-analysene, som på landsbasis årlig gjøres fra mellom 1 200 og 1 500 prøver av jerveekskremitter, gir grunnlag for sikrere estimerer på bestandsstørrelsen, og de gir kunnskap om kjønns sammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. Det blir også utført DNA-analyser av vevsprøver fra alle individene som er felt ved skadefelling eller lisensfelling.

Bestandsmålet for jerv er fastsatt i ”forskrift om forvaltning av rovvilt (FOR-2005-03-18-242)”. Siste status for jerv er gitt i NINA Rapport 1196 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2015*, samt i *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 3 2015*. I Skandinavia ble det registrert 160 jerveynglinger i 2015, 65 av disse i Norge og 17 av dem i region 8. I 2013 og

2014 ble det i Norge registrert henholdsvis 44 og 52 ynglinger. I Nordland er bestandsmålet for jerv ti ynglinger. I Nord-fylket er bestandsmålet for jerv tre ynglinger jf. forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland – vedtatt mars 2011. Området i Nordland som omfattes av kvotevedtak fra Troms utgjør omkring 10 prosent av «Nord-fylket». Bestandsmålet for jerv i region 8 er ti ynglinger, hvorav tre ynglinger skal være i Finnmark og sju ynglinger i Troms. Persson og Brøseth (2011) kom frem til at det for hver yngling av jerv er 6,27 jerver i bestanden. Ved å bruke dette tallet vil vi finne at bestandsmålet i region 8 er 63 jerv: 19 i Finnmark og 44 i Troms.

Nemndas myndighet for forvaltning av jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene. I følge rovviltforskriften § 10, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv dersom gjennomsnittlig antall ynglinger av jerv de tre foregående år ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen.

Hensikten med kvote for lisensfelling, er å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden samt begrense den skade som jerv påfører bufe- og tamreinnæring. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at lisensfelling i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer på sau og rein.

Ynglinger av jerv

Siden 2006 har den registrerte bestanden av jerv i region 8 ligget over bestandsmålet (Tabell 1). I 2013, 2014 og 2015 var det registrert henholdsvis 11, 12 og 17 ynglinger. Dette gir et gjennomsnitt på 13 ynglinger de tre siste årene. I region 7 har det i samme periode blitt registrert 9, 13 og 13 ynglinger dette gir et gjennomsnitt på 11,7 ynglinger. I grenseområdene mot Troms er det på svensk side en tett bestand av jerv (Figur 1), det ser det også ut til at det er i grenseområdene mot Finland (Figur 2). For Troms i 2016 er det fire ynglinger av jerv som har status antatt sikker, mens fem lokaliteter har status usikker. For Finnmark er det per 11.5.2016 i 2016 seks lokaliteter der det er dokumentert yngling av jerv, mens en lokalitet har status usikker. Bestandsmålet er tre ynglinger. To ynglinger er registrert innenfor A-området og i B-området er det registrert fire ynglinger. Tispe med to valper er tatt ut ved hiuttak i B-området. Sekretariatet regner med at valpene fra ynglingene i 2016 står for en liten tilvekst til lisensfellingsperioden 2016–2017. Det ble tatt ut en hann-jerv i lisensfellingsperioden 2015/2016, og ytterligere åtte jerver i ekstraordinære uttak i 2016. Alle er i B-området.

I Nord-fylket i Nordland er det dokumentert to ynglinger, ingen av disse i samarbeidsområdet med Troms. Dersom det ikke blir dokumentert flere ynglinger etter videre undersøkelser og barmarkskontroller, som vil bli gjennomført for noen lokaliteter, og at Rovdata ved kvalitetssikring av data godkjenner ynglingene som nå ligger i rovbases, blir det altså registrert 10 ynglinger av jerv i region 8 i 2016.

Innenfor samarbeidsområdet med Nordland følger SNO opp tre kjente ynglelokaliteter. To av disse har ikke hatt yngling på over 10 år. Den tredje lokaliteten hadde yngling i 2011, med ukjent hiplass. Det er ikke registrert yngling i 2012–2016 i dette området.

Indre Ofoten har en del historikk i forhold til jervetap, men ut fra de sist registreringer forventes ikke de største tapene i dette området. Siden en betydelig del av området er prioritert til sau og rein, mener sekretariatet det er riktig å ha kvote tilgjengelig i dette området. Siden forekomsten av jerv i samarbeidsområdet i større grad dreier seg om en felles bestand med Troms og med Sverige, enn med resten av Nordland mener sekretariatet at kvoten i dette området skal være felles med kvoten for Troms, og at uttak av ett dyr i A-

området (kan være tisper) og av ett dyr i B-området er riktig tillegg til totalkvoten som følge av arealet i samarbeidsområdet.

DNA av jerv

Siden 1. januar 2015 er det analysert 194 DNA-prøver fra jerv i Finnmark. Det er registrert til sammen 52 dyr, derav 22 hann-jerver og 30 tisper. I tillegg til disse er det samlet DNA fra fem hann-jerver og seks tisper som vi vet er døde etter 1. januar 2015. Det er fortsatt 142 DNA-prøver samlet i 2016 som ikke er analysert.

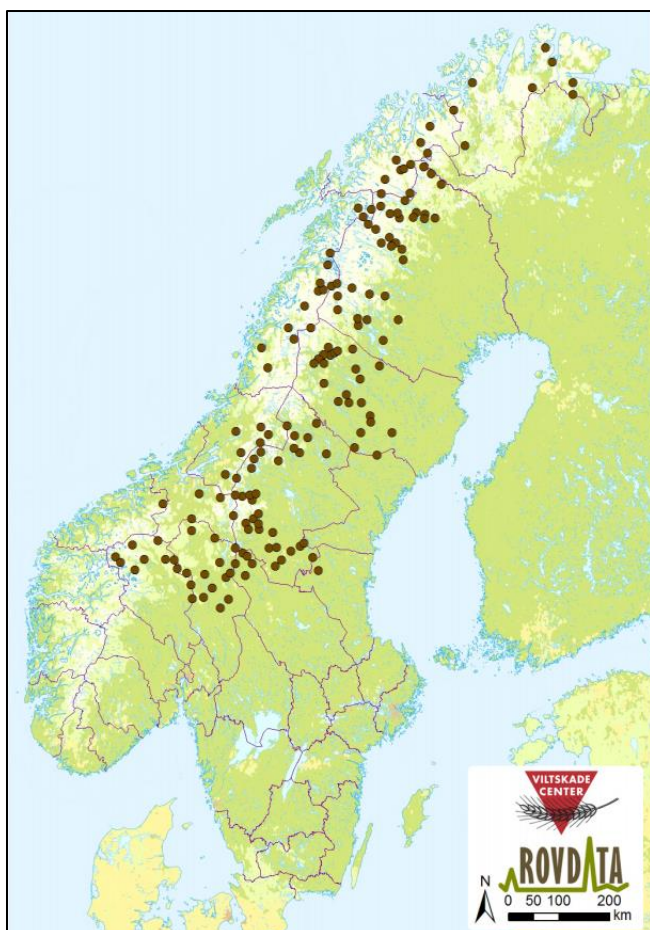
I 2015 ble det samlet 120 DNA-prøver, som ble individbestemt, fra jerv i Troms. Til sammen viser de analyserte prøvene at det dreier seg om 33 hunner og 14 hanner. Dersom vi trekker fra en kjent avgang på åtte hunner og sju hanner siden 1.1.2015, har vi en beregnet bestand på 25 hunner og seks hanner (før yngling i 2015, men fratrukket kjent avgang siden 1.1.2015). Som et utgangspunkt kan vi anta at de ni ynglingene i 2015 bidro med 12–15 individer inn i høstbestanden. Videre må vi forvente at det siden 1.1.2015 har vært noe naturlig avgang som vi ikke kjenner til. Vi kan forvente at det ikke blir funnet DNA fra omtrent 10–20 % av jervene i Troms. Ut fra dette kan vi anta at det i Troms er omtrent 50 jerver som er over ett år gamle. Når vi bruker forhåndstallet 6,27, tilsvarer dette omtrent åtte ynglinger. Kjønnssammensetningen indikerer at ynglepotesialet er høyere.

Kjent avgang

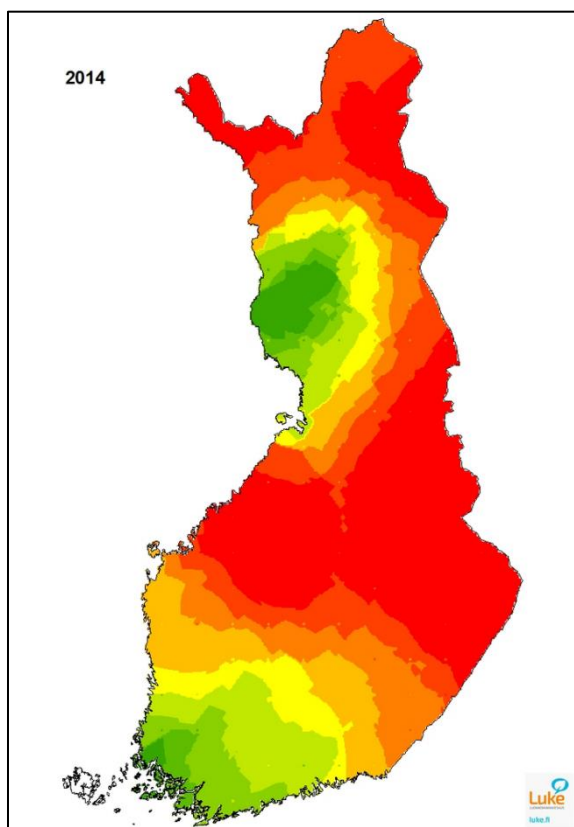
I løpet av rovviltårene (1. juni–31. mai) 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 og 2015/2016 er det i region 8 registrert en kjent avgang på henholdsvis 29, 35, 43, 24, 21 og 22 jerver, ekskludert valper ved hiuttak (tabell 2).

Kjent avgang av jerv har hatt en økende trend frem til 2012/2013. Til tross for dette har vi ikke sett en nedgang i antall ynglinger før sesongen 2013/2014 hvor antall registrerte ynglinger var nede i elleve. Det er usikkerhet knyttet til hvor mange ynglinger som kommer til å bli godkjent inneværende sesong.

Figur 1. Kart som viser kvalitetssikrede jerveynglinger i Skandinavia i 2015

Figur 2. Beregnet utbredelse av jerv i Finland, 2014, på grunnlag av innmeldte observasjoner. Grønt til rødt indikerer henholdsvis få og mange observasjoner. Kilde: <http://www.rkti.fi/riista/suurpedot/ahma/>

Tabell 1. Antall registrerte ynglinger av jerv i Finnmark og Troms samt samlet for region 8 i årene 2006–2015. Tallene viser dokumenterte og antatte ynglinger, og er inkludert hiuttak.

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Snitt 2013–2015
Finnmark	4	11	5	6	6	6	10	0	5	8	4
Troms	13	9	12	13	17	12	18	11	7	9	9
Region 8	17	20	17	19	23	18	28	11	12	17	13

Tabell 2. Kjent avgang av jerv i region 8 fra og med 1. juni 2010 til og med 31. mai 2016. Symbolene ♂, ♀ og J indikerer henholdsvis hann, hunn og valp, Ukjent angir valper som er funnet døde. Dataene for Troms 2014–2015 inkluderer en tispe skutt i Narvik (Nordland), og dataene for Troms 2011–2012 inkluderer en tispe skutt ved skadefelling i Evenes (Nordland), begge i samarbeidsområdet med Nordland.

1.6.–31.5	Fylke	Lisensfelling	Skadefelling	Hiuttak	Ukjent	Totalt	Avgang	Avgang unntatt J
2015–2016	Finnmark	1♂	3♂, 5♀	2♀, 5J		4♂, 7♀, 5J	16	11
	Troms	4♂, 6♀	1♂			5♂, 6♀	11	11
2014–2015	Finnmark	3♂, 2♀	4♂, 3♀	1♀, 5J		7♂, 6♀, 5J	18	13
	Troms	3♂, 4♀	1♂			3♂, 5♀	8	8
2013–2014	Finnmark	2♂, 2♀	5♂, 3♀	2♀, 4J	1J	7♂, 7♀, 4J	19	14
	Troms	3♂, 4♀	1♂	2♀, 2J	1J	4♂, 6♀, 3J	13	10
2012–2013	Finnmark	2♂, 2♀	13♂, 9♀			15♂, 11♀	26	26
	Troms	6♂, 4♀	3♂, 3♀	1♀, 2J		9♂, 8♀, 2J	19	17
2011–2012	Finnmark	1♀	7♂, 6♀	1♀, 9J		7♂, 8♀, 9J	24	15
	Troms	5♂, 4♀	7♂, 1♀	3♀, 7J	1J	12♂, 8♀, 8J	28	20
2010–2011	Finnmark	4♂, 1♀	8♂, 2♀	3♀, 5J	1J	12♂, 6♀, 6J	24	18
	Troms	1♂, 1♀	3♂, 5♀	1♀, 3J	2J	4♂, 7♀, 5J	16	11

Analysen har vist at jerven i nord er genetisk forskjellig fra jerv lenger sør. Den genetiske variasjonen i Troms og Finnmark er relativt lav sammenlignet med mer jervetette områder i Sverige. Dette kan tyde på relativt lave bestander over tid i nord. I NINA rapport 498 fremgår det at det likevel er liten grunn til å bekymre seg over nivået av genetisk variasjon på sikt. Dette siden jerven i Finnmark og Nord-Finland hører til samme delbestand, og at immigranter fra Nord-Finland fra tid til annen potensielt vil kunne ta med seg nytt genetisk materiale fra den mer variable bestanden lenger sør i finsk Karelen.

Kunnskap om rovviltartene, herunder jerv er noe av det beste vi har på artsnivå både når det gjelder bestandssituasjon og økologi. Rovviltforvaltningen har hatt høy prioritet de siste år, og vi har etter hvert også en god forvaltningskunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning. Kunnskapsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 vurderes som godt nok til at det kan fattes en beslutning om kvote for lisensfelling av jerv.

Lisensjakt vil ikke medføre en økt samlet belastning som kan true artens overlevelse så fremt kvote settes på et faglig forsvarlig grunnlag og geografisk avgrensning er i tråd med forvaltningsplanene for region 8 og 7. I tråd med prinsippet i naturmangfoldlovens § 10 bør det derfor settes en geografisk differensiert kvote som tar sikte på å nå bestandsmålet for jerv mest mulig presist i A-området, unngå etablering av jerv i B-området og med dette redusere potensialet for skade på beitedyr i både i A- og B-området.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) til anvendelse. I denne vurderingen ligger en usikkerhet om utfallet for neste års registrering dersom et gitt antall jerver tas ut. Denne usikkerheten vurderer sekretariatet at i første rekke ligger i årlige variasjoner i ynglesuksess hos jerv, for eksempel avhengig av smågnagersvingninger, og ikke i dataene som på nåværende tidspunkt danner beslutningsgrunnlaget. Ut fra erfaringer om avgang og bestandssvingninger mellom år legger sekretariatet til grunn at tilvekstpotensialet i jervebestanden årlig er på minst ti prosent, disse kan altså tas ut uten at dette reduserer bestanden, i denne beregningen har vi også tatt høyde for innvandring fra en tett jervebestand i Norrbottes län.

Når bestanden skal reguleres ned til bestandsmålet er det nødvendig både å ta ut tilveksten og antallet over bestandsmålet. En naturlig følge av dette er at sekretariatet også må vurdere mulige konsekvenser for jervebestanden dersom uttaket skulle medføre at bestanden kom under bestandsmålet.

Sekretariatet vurderer at dersom en til tross for et godt prediksjonsgrunnlag for uttak, skulle komme under bestandsmålet ved telling neste år, så har bestanden kapasitet til raskt å bygge seg opp uten betydelig tap av genetisk materiale. Sekretariatet vil også peke på det enstemmige rovviltforliket av 2011 hvor det ble presisert at «rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at antallet ynglinger holdes så nær bestandsmålet som mulig», dette jf. formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt. Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Tap av sau og rein til jerv

Finnmark

For beitesesongen 2015 oppga de sauebøndene som søkte om erstatning et totaltap på 1 136 sau og lam. Fylkesmannen i Finnmark erstattet 772 dyr, hvorav nærmere 80 % ble erstattet som tap til bjørn. Kun fem dyr ble erstattet til jerv, men det ble samtidig erstattet 99 dyr som uspesifisert rovdyr.

For reindriftsåret 2014–2015 ble det søkt om erstatning for 58 633 rein som drept av fredet rovvilt. 24 855 rein i Øst-Finnmark og 33 778 i Vest-Finnmark (omfatter også deler av Nord-Troms). Det ble i alt erstattet 10 010 rein til fredet rovvilt, derav 2 958 til jerv. Dette er en nedgang fra fjoråret. I Finnmark ble det i reindriftsåret 2014–2015 undersøkt 90 reinkadaver der jerv ble antatt eller dokumentert å være dødsårsak. Siden 1. april 2015 til dags dato (11. mai 2016) er det undersøkt 100 reinkadaver i Finnmark der jerv er dokumentert eller antatt å være dødsårsak. Ikke alle er endelig godkjent pr dags dato.

Troms

For beitesesongen 2015 oppga de sauebøndene som søkte om erstatning et totaltap på 4049 dyr, derav 3399 lam og 650 sau. Fylkesmannen i Troms erstattet 1319 dyr, derav 1161 lam og 158 sau. Fylkesmannen erstattet 23 sau og 139 lam som drept av jerv. Fylkesmannen erstattet også 84 sau og 332 lam som drept av uspesifisert fredet rovvilt.

For reindriftsåret 2014–2015 ble det i Troms reinbeiteområdet oppgitt et samlet tap på 7 240 rein, 6 335 av disse ble omsøkt erstattet som tatt av fredet rovvilt. Fylkesmannen erstattet 2 654 rein som drept av fredet rovvilt, 398 av disse til jerv.

Konklusjon

I Finnmark er det per 18.5.2016 registrert seks ynglinger, bestandsmålet er tre ynglinger. To ynglinger er registrert innenfor A-området. Per 18.5.2016 er det foretatt ett hiuttak. Vi regner med at valper fra ynglingene i 2016 står for en liten tilvekst til lisensfellingsperioden 2016–2017. Ved DNA-analyse er det registrert betydelig flere individer enn yngleregistreringene tilsier. Sekretariatet mener derfor det bør settes en høy kvote, med en høy tisekvote, spesielt i B-områdene. Foreslått kvote for Finnmark settes til 30 jerv, derav inntil 16 tisper. Av kvoten kan inntil åtte jerver felles i A-område, derav inntil to tisper.

I Troms og samarbeidsområdet med Nordland er det per 18.5.2016 registrert fire ynglinger, mens fem lokaliteter har status usikker, Av de registrerte ynglingene er en i B-området. Av de usikre er to i B-området. Ingen ynglinger er tatt ut per 18.5.2016. Sekretariatet legger til grunn at vi våren 2015 hadde en bestand tilsvarende omtrent åtte ynglinger. Vi regner med en høyere faktisk bestand enn foreløpig registrerte ynglinger, dette fordi vi med bakgrunn i tidligere års registreringer og kjent avgang, samt DNA-registreringer mener bestanden er høyere enn antall registrerte ynglinger til nå indikerer. Imidlertid ser vi ut fra registrerte ynglinger og usikre ynglinger at det kanskje er mest sannsynlig at antall registrerte ynglinger i 2016 vil bli seks eller syv. Altså forventer vi at en mindre andel enn normalt av tispene yngler i 2016. Dette vil gi en noe lavere forventet tilvekst til neste års bestand enn normalt. DNA-registreringer viser en høy tiseandel i Troms. Ynglinger, DNA-innsamling, tapsbilde og meldinger om jerv viser at jervebestanden i Troms og samarbeidsområdet med Nordland i stor grad er innenfor A-området. Foreslått kvote for Troms og samarbeidsområdet med Nordland settes til 12 jerv, derav inntil åtte tisper. Av kvoten kan inntil ni felles i A-området, derav inntil fem tisper.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til hvor mange ynglinger som i region 8 blir registrert i 2016, det er også betydelig usikkerhet knyttet til hvor mange individer som kommer til å bli registrert ved DNA-analyser av ekskrementer og vev. For at Fylkesmannen i samråd med rovviltneimnda skal kunne målstyre forvaltningen underveis i lisensfellingsperioden settes en utjevningsskvote på seks dyr, tre som kan trekkes fra kvoten og tre som kan legges til kvoten. Disse kan være hanner eller tisper og kan trekkes fra eller legges til der Fylkesmannen i samråd med rovviltneimnda finner dette formålstjenlig etter en fortløpende vurdering av bestandssituasjonen for jerv og av skadesituasjonen som jerv volder på beitedyr.

21/16 Scandlynx-prosjektet i Troms og Finnmark v/Jenny Mattisson, NINA
Utsettes til neste møte på grunn av tekniske problemer med overføring via Lync/Skype.

22/16 Anbefaling lisensfelling kvote bjørn 2016

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Finnmark:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-områdene i Finnmark. Det anbefales en kvote på fem – 5 – bjørn i B-området i Finnmark, hvorav inntil to binner. Kvoten fordeles til 1 bjørn i B-området øst for Munkefjorden i Sør-Varanger kommune og inntil 4 bjørner i B-området i Finnmark for øvrig. Lisensfelling stoppes i Finnmark når to binner er skutt.

Troms:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-området i Troms. Det anbefales en kvote på én – 1 – bjørn i B-området i Troms.

Bjørnebinner med unger som opptrer sammen skal unntas fra tillatelsen.

Innstilling til vedtak:

Finnmark:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-områdene i Finnmark. Det anbefales en kvote på fem – 5 – bjørn i B-området i Finnmark, hvorav inntil én binne. Kvoten fordeles til 1 bjørn i B-området øst for Munkefjorden i Sør-Varanger kommune og inntil 4 bjørner til B-området i Finnmark for øvrig. Det anbefales at lisensfelling stoppes i Finnmark dersom det blir felt en binne, uavhengig av hvor i B-området felling skjer.

Troms:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-området i Troms. Det anbefales en kvote på én – 1 – bjørn i B-området i Troms.

Bjørnebinner med unger som opptrer sammen bør unntas fra tillatelsen.

Politiske føringer og lovverk som ligger til grunn

Følgende dokumenter er lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003–2004) Rovvilt i norsk natur
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.6.2009
- Innst. S. nr. 174 (2003–2004)
- Lov av 29.5.1981 om viltet (viltloven)
- Forskrift av 18.3.2005 om forvaltning av rovvilt.
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013.

Saksfremstilling

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på bjørn gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage

nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i vesentlig grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer, bestandsmål og lovgrunnlag

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i stortingsmelding nr. 15 (2003–2004), *Rovvilt i norsk natur*, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling til Stortinget nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur.

Forliket innebar at bestandsmålet for bjørn ble endret fra 15 årlige ynglinger til 13 årlige ynglinger. Antall hannbjørn skal ikke overstige 1,5 ganger antallet binner. Forvaltningen av bjørn overføres til de regionale rovviltnemndene når ti ynglinger av bjørn er nådd.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene, i dette tilfellet bjørn, og dens genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at bjørnen forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en

geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom regional forvaltningsplan for rovvilt.

Når et forvaltningsorgan fatter en beslutning er det et krav at naturmangfoldlovens prinsipper i § 7 (8–12) legges til grunn som retningslinjer.

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf.

naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet vil vise til rapport fra Rovdata datert 13. mai 2015 om bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og bjørn fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt (2016-rapporten ikke tilgjengelig per 18.5.2016), til NIBIO rapport Vol 2 nr. 56 2016, Populasjonsovervåking av brunbjørn: DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2015, til Bioforsk rapport nr. 47 2013 om populasjonsovervåking av brunbjørn 2009–2012, samt til rapport fra Det skandinaviske bjørneprosjektet til Miljøverndepartementet: Bjørnens status og økologi i Skandinavia.

Rovviltnemnda har i sin forvaltningsplan av 10.10.2013 fordelt målsettingen om totalt 6 årlige ynglinger innen A-områdene for bjørn i region 8: én i indre Troms, tre i Anarjohka (Karasjok og Kautokeino) samt to ynglinger i Pasvik, Sør-Varanger kommune.

Siste års minsteestimat for antall bjørneynglinger i region 8 har bjørnekullsimuleringsmodellen (BKS-modellen), utviklet av det Skandinaviske bjørneprosjektet, beregnet til 1,9 ynglinger (NIBIO rapport Vol. 2 nr. 56 2016, Populasjonsovervåking av brunbjørn: DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2015).

I 2015 ble det plukket 402 positive prøver av bjørn i Finnmark. Av disse ble det identifisert til sammen 49 individer, deriblant 31 hannbjørner og 18 binner. Totalt er 26 av bjørnene identifisert tidligere, 12 binner og 14 hanner. Det ble i 2015 skutt seks bjørner i Finnmark, to binner og fire hanner. Begge binnene ble felt i Sør-Varanger, en på jakt og en i nødverge i Pasvik. Det ble også felt en ung hannbjørn i Pasvik på særlige tilfeller. To bjørner ble felt på skadefelling i henholdsvis Tana og Nesseby, mens den siste ble felt under jakt i Tana, i området øst for Tanaelva.

Det ble i Finnmark innlevert 175 ekskrementprøver og 50 hårprøver i 2014 mot 255 ekskrementprøver og 78 hårprøver i 2013. I 2013 ble det også gjort en vevsprøve mot to vevsprøver i 2014. I 2012 ble det innlevert 452 vevsprøver og 83 hårprøver mot 414 ekskrementprøver og 65 hårprøver i 2011. Det var en gjenfunnprosent i Finnmark på henholdsvis 61 %, 65 %, 68 %, 62 % og 53 % i 2011–2015. I Finnmark ble det i 2011, 2012, 2013, 2014 og 2015 registrert totalt 46, 49, 50, 34 og 49 individer. I 2014 ble det registrert 18 hanner og 16 binner, mens det i 2015 ble registrert 31 hanner og 18 binner.

I 2015 ble det plukket 56 positive prøver av bjørn i Troms. Av disse ble det identifisert til sammen 12 individer, derav seks binner. Totalt er 10 av bjørnene identifisert tidligere, bare to hanner var nye for forvaltningen i 2015. I 2015 var det ingen kjent avgang av bjørn i Troms.

Antall registrerte bjørner i Troms har gått fra 17 i 2014 til tolv i 2015, Antall registrerte binner i Troms var i 2014 ni, dette tallet var i 2015 endret til seks.

Kunnskapsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 blir vurdert som godt.

Det finnes betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden i region 8 er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i regionen. Det er kjent at ungedødeligheten hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgang av voksen brunbjørn hovedsakelig gjennom lisensfelling og skadefelling. I region 8 vil forvaltningen av bjørn i Sverige og Finland påvirke vår felles bjørnestamme. I stor grad har miljøforvaltninga oversikt over den samlede belastningen.

Sekretariatet vurderer at det å gi tillatelse til uttak av et begrenset antall dyr gjennom lisensfelling ikke vil medføre en økning i samlet belastning som på sikt vil true artens overlevelse. Lisensfelling anses som viktig for beitenæringen i regionen jf. naturmangfoldloven § 14. Dette er også i tråd med rovviltforliket hvor det fremgår at «der bestandsmålet ikke er nådd skal oppbyggingstakten ta hensyn til nødvendig tid til tilpasninger for beitebrukerne og lokalsamfunnene generelt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Sekretariatet vurderer at dette ikke er tilfellet i denne saken.

Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for lisensfelling og det er ikke aktuelt å stille vilkår om dekning av kostnader. Rovviltnemnda anser derfor ikke § 11 som relevant.

Naturmangfoldloven § 12 sier at «for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater». Innenfor fastsatte rammer, jf. den todelte målsettingen om rovvilt og beitedyr, har rovviltnemnda gjennom forvaltningsplanen gitt føringer for bruk av forebyggende og konfliktdempende midler samt føringer for en tydelig arealdifferensiert forvaltning. Dette innebærer at rovviltnemnda innenfor sine rammer har avgrenset A-områdene for bjørn ut fra en samlet vurdering som rovviltnemnda forventer vil gi de beste samfunnsmessige resultater.

Forskjellen mellom forvaltningsområde A og B skal avspeiles med en tydelig differensiert langsiktig forvaltning. Dette er den mest bærekraftige forvaltningsstrategien inntil man når bestandsmålet. Det er viktig å begrense omfang av skader på sau og rein samt konflikter med samfunnet for øvrig. Dette er også hensikten med forvaltningsplanens differensiering.

Forvaltningsstrategien tilsier at man skiller mellom A- og B-områder også før man har nådd bestandsmålsetningene i A-områdene. Slik unngår man at det etableres ynglende bjørn utenfor forvaltningssone A, inntil bestandene har bygd seg opp til å bli store nok til at bestandene nås innen avsatt A-område. Klima- og miljødepartementet har påpekt at alle regioner har avsatt store nok forvaltningsområder for bjørn for å nå bestandsmålsetningene.

Skadepotensial på sau og tamrein

Både i Finnmark og Troms er det kalvingsområder for rein i A-områder for bjørn. Sekretariatet er kjent med *Rapport frå Viltskadecenter 2012:6*, fra samarbeidsprosjektet mellom Viltskadecenter, Det skandinaviske bjørneprosjektet, Udtja skogsameby og Gällivare skogsameby, som har sett på bjørnepredasjon på rein og potensielle effekter av tre

forebyggende tiltak. Sekretariatet mener bjørn har et betydelig skadepotensial i kalvingsområder for rein.

I de siste årene har det i stor grad lyktes å holde sau og bjørn adskilt. Imidlertid har enkelte saueiere hatt en vedvarende utrygghet knyttet til risikoen for at det skal komme bjørn inn i beiteområdet. I 2014 ble det ikke dokumentert sau tatt av bjørn i region 8. I 2015 kom det inn flere bjørn i beiteområdet nord for Varangerfjorden i Tana, i tillegg til at det var bjørn i beiteområdet i Neiden i Sør-Varanger og i beiteområdet for sau i Bardu. I Troms ble det dokumentert et tap på 13 sau i Bardu kommune. I Finnmark ble det i 2015 til sammen dokumentert 86 sau drept av bjørn i Finnmark, alle øst for Tanaelva. Det ble til sammen utbetalt erstatning for 614 sau og lam tatt av bjørn i Finnmark. Dette utgjorde i underkant av 80 % av det totale antallet dyr som ble erstattet i Finnmark. Sekretariatet mener dette viser at bjørn også har et betydelig skadepotensial utenfor A-områdene for bjørn.

Muligheten for at en vil få skadesituasjoner med tap til sau i 2015 vurderes som stor. Sekretariatet viser til at rovviltforliket er tydelig på at man skal ta ut bjørn utenfor binneområdene.

Om lisensfelling

I stortingsmelding nr. 15 (2003–2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av bjørn kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere. Stortinget har, gjennom rovviltforliket i 2011, sagt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområder reduseres.

Konklusjon

På bakgrunn av bestandstall og våraktivitet av bjørn, samt situasjonen sommeren 2015, anbefaler sekretariatet følgende fellingsområder og kvoter:

Finnmark:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-områdene i Finnmark. Det anbefales totalt en kvote på 5 bjørner i Finnmark, hvorav 1 binne. Kvoten fordeles til 1 bjørn i B-området øst for Munkefjorden i Sør-Varanger kommune og inntil 4 bjørner til B-området i Finnmark for øvrig. Det anbefales at lisensfellingen stoppes i Finnmark dersom det blir felt en binne, uavhengig av hvor i B-området fellingen skjer.

Troms:

Det anbefales ikke å åpne for jakt i A-området i Troms. Det anbefales en kvote på én – 1 – bjørn i B-området i Troms.